

Huolellinen varautuminen ja oikea toiminta sähkökatkon sattuessa säästävät monelta harmilta.

Vaikka kaupunkien sähköverkot ovatkin pääosin maan alla, on Suomen sähköverkosta valtaosa ilmajohtoja ja siten alttiina erilaisille sääilmiöille. Sadekuuroja ja ukkospilviä esiintyy maassamme kesäaikaan lähes päivittäin. Salamoinnin lisäksi ukkosmyrskyissä on rajuja puuskaisia tuulia, jotka voivat vaurioittaa sähköverkkoa ja katkoa sähköjä. Syksyllä tuulenvire yltyy toisinaan myrskylukemiin aiheuttaen tuulivahinkoja. Myrskypuuskien aikana puut ovat alttiita kaatumaan sähkölinjojen päälle erityisesti maan vielä ollessa roudaton. Talvella runsaat lumikuormat voivat haitata sähköjakelua, kun puut taipuvat lumen painosta johdoille ja saavat aikaan sähkökatkoja. Myös sähköverkkoon tarttunut lumi voi katkoa johtimia tai painaa niitä lähemmäs maanpintaa aiheuttaen katkoksia sähkön jakeluun.

VARAUTUMINEN SÄHKÖKATKOON

Kun saat Sähkövahdilla ennakoivan varautumisviesti, lataa matkapuhelimet ja huolehdi, että kodistasi löytyy ainakin seuraavat tarpeelliset varusteet käden ulottuvilta:

- ruokaa, lääkkeitä ja hygieniatarvikkeita
- astioita veden varastointiin ja runsaasti vettä
- kynttilöitä ja sytyttimiä
- alkusammutusvälineet, kuten sammutuspeitto ja vaahtosammutin
- paristokäyttöinen radio
- toimivat palovaroittimet

Omakotitalossa asuvat

- Kaada pihapiiristä sellaiset puut, jotka voisivat kaatuessaan ulottua rakennusten, sähkölinjojen tai pysäköintialueen päälle.
- Tarkista, että vakuutuksesi on ajan tasalla ja kotivakuutuksesi korvaa myrskyvauriot, kuten talon päälle kaatuneista puista tai sulaneista pakasteista aiheutuneet vahingot.
- Huolehdi rakennuksen ukkos- ja ylijännitesuojauksesta.
- Varaa lämmityspuita takkaan tai polttoainetta lämmittimeen.

Metsänomistajat ja maatilayrittäjät

- Jos olet maatilayrittäjä, turvaa sähkönsaanti aggregaatilla.
- Varmista, että metsävakuutuksesi korvaa myrskyn aiheuttamia vahinkoja.
- Aloita puiden raivaus vasta myrskyn loputtua, älä koske jännitteisiin tai vaarallisesti kallistuneisiin puihin.

UKKOSEN JA MYRSKYN AIKANA

- Sulje rakennuksen sähköpääkytkin, tai irrota herkät laitteet (myös antenni-, puhelin- ja internetkaapelit) verkosta ottamalla verkkojohto irti pistorasiasta.
- Kytke pois päältä ne sähkölaitteet, joihin pääset käsiksi.
- Sulje ovet ja ikkunat ja vältä oleskelua ikkunoiden ja/tai takan lähellä.
- Pidä eläimet sisällä.
- Vältä turhaa autoilua äläkä lähde vesille.
- Siirrä ajoneuvot riittävän etäälle mahdollisesti kaatuvista puista.
- Siirrä irtain materiaali, kuten pihakalusteet, suojaan pois tuulialttiilta paikalta.
- Pysy vähintään 30 metrin päässä maahan pudonneista sähköjohdoista.
- Pidä sähkökatkon aikana pakastin suljettuna, jotta se säilyttää kylmyyden.
- Vältä hissien käyttöä.

Sähkökatkon sattuessa

Sähkökatkon sattuessa on hyvä muistaa, että työryhmät pääsevät korjaamaan sähköverkkoa ja palauttamaan sähköjä vasta, kun työ maastossa on turvallista. Carunan sähkökatkokartta näyttää tiedot runkoverkon piirissä olevista häiriötilanteista ja suunnitelluista työkeskeytyksistä. Tarkista ajankohtainen tieto vian paikannuksesta ja korjauksen etenemisestä osoitteesta hairiokartta.caruna.fi

TUNNISTA MAHDOLLINEN NOLLAVIKA

Vaurioituneissa sähköverkoissa saattaa esiintyä niin sanottu nollavika, joka voi aiheuttaa hengenvaaran. Tämän vuoksi nollavikaan tulee suhtautua vakavasti. Nollaviassa nollajohdin katkeaa ja voi aiheuttaa jännitteen nousun 230 voltista 400 volttiin, joka voi rikkoa kodin sähkölaitteita. Vika voi aiheuttaa myös tulipalovaaran, jos sähkövirta yrittää hakea purkautumistietä rakennuksen rakenteista.

Nollavian tunnusmerkit:

- Valot palavat normaalia himmeämmin tai kirkkaammin ja valon voimakkuus vaihtelee varsinkin muiden sähkölaitteiden käynnistyessä tai sammussa.
- Laitteet pitävät outoa ääntä, eivät toimi lainkaan tai toimivat vajavaisesti.
- Sähkökeskuksesta kuuluu "särinää" ja pauketta, ja saatat haistaa palaneen käryä.
- Nollavian aiheuttaja on yleensä ilmajohdon päälle kaatunut puu, jolloin johto menee osittain poikki, kaapelin kannatusköysi katkeaa ja jännitteet vinoutuvat.
- Selvitä ajoissa missä on talon mittarikeskus, siellä on myös pääkytkin.
- Kun epäilet nollavikaa, kytke ensin sähköt pois kääntämällä pääkytkin nolnaan.
- Tarkista kaikki laitteet, jotka ovat vian hetkellä olleet päällä.
- Varmista laitteiden toiminta ja käytön turvallisuus ennen uudelleen käyttöä.
- Sähköyhtiö korvaa nollavian aiheuttamat laitevial.

Soita sähköverkon kiireellisestä viasta Carunan maksuttomaan vikapalvelunumeroon 0800 1 95011

Onnettomuus- tai vahinkotilanteessa:

- Soita hätänumeroon 112.
- Älä soita hätänumeroon tiedustelupuhelua, vaan kuuntele mieluummin radiota.